

zbogom

jaroslav sajfert

U PRAZNOJ SOBI

I gavran spada u red ptica pevačica,
a to mi daje ohrabrenje
kad tuga gusta kao smog
pada mi na život.
Ta kakve slatke pesme,
ako je čovek već star.
I belina snega mu je odvratna.

Ali tebi bih ipak doneo rado
belu golubicu.
Kad bi je držala na dlanu
nežno bi ti zobala prste.
Vidam je tamo na krovu
i mogao bih je pridobiti.
Doletela je izdaleka,
iz pesama kralja Solomona.
Pritisni je lagano na prsa,
tamo je njeno mesto.

Kada uzleti sa ostalim,
odjednom će zablistati
kao ogledalo na suncu.

I ćutati možeš, ako ti nije do priče,
ali smeši se makar,
kada budeš odlazila,
poljubi mi ne samo lice,
već i usta.
Kako sam neskroman!

Sećam se vremena kada je u bioskopu
bilo mračnije no danas.
Filmovi su bili tamniji, i još –
na platnu kao da je padala kiša.
Samo nad vratima žmirkala su
crvena svetla, za slučaj uzbune.
Mladi su se onda ljubili
ne samo u dnu tamnih loža,
već i u poslednjem redu sedišta.
Strasno sam pio sok devojačkih usta.
Bio je opojan
kao sok sažvakanog betela,
koji je pak tamno crven
i gori na jeziku.

NOĆNA TAMA

Tek sada u svome kasnom dobu,
kad nikuda ne mogu idem,
pročitah da se kod nas u Češkoj
vitka divizma nekada zvala
sunčani štap.

Imam vremena još da napišem
par ovih stihova,
ali suviše kasno je
da se sećam onih noćnih časova

Pre svega onih slatkih
s tobom!
Mesec je još spavao,
ni zvezda nije bilo,
lampe su bile daleko iza krošnji
a ti si i oči zatvorila.

I onih, kada smo lutali zajedno
zamračenim Pragom,
prozori su bili pokriveni,
iza mnogih su ljudi plakali,
da srce zaboli.

Koliko cveća je bilo na Židovskoj peći
i kod Crvenog dvora,
a do nedavno i kod nas na Brževnovu
u napuštenom kamenolomu!

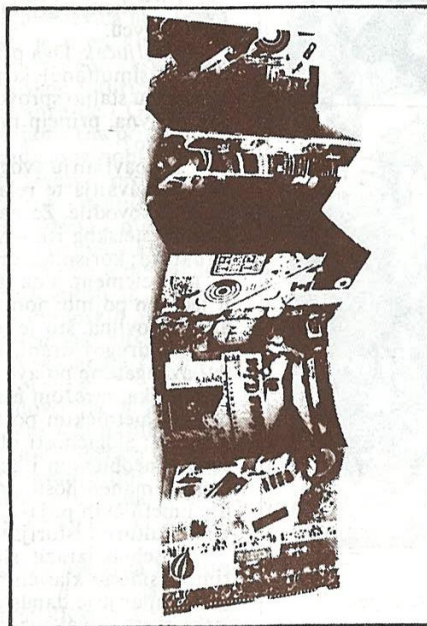
Kao kad su rimski vojnici
zaboli koplja u zemlju
i leže u kopljima,
kao da žele da još malo bacaju kocku
ili da idu na spavanje.

KIŠA LJUBIČICA

Tek ovaj treći gutljaj,
ovaj najdublji,
opra mi sa jezika
oporu gorčinu leka
a radosno pouzdanje vina
u krv mi prodire
kao svetlo.

Sa čelom poduprtim dlanom
i laktom na pisaćem stolu
prizivam toplo naručje
i usta onih,
koje sam u životu sretao.
U takvom času utuvih –
iz ovog ćutljivog sveta,
o kome živa duša ne sluti
a koji je jedino moj,
niko me neće otrgnuti!
Sem smrti.

Kad noću pada sneg na Petržinu,
Maha ujutro gleda
kitice snežnobelih ruža
pokrite ljubavnim velom.
Metalni jorgovan je pesnikov
a kitice su njegove drage.
Jadnica Lori!

I pred nama je gorelo gusto vreme,
crni dim je kuljao.
Bila je tama i život je mračno tutnjao
kao vagoni pod zemljom.
Slavuji su pevali, ratovi grmeli,
a zimi je padao sneg.

Tuga je beskrajna.
Ponekad takođe gledam
belo snežno cveće,
što pripada voljenim očima
i slatkim usnama.
No cvetovi se brzo istope
na zemlju kanu suze.
Smrti se ipak odupirem
držeći se za ivice stola,
kao putnici na palubi Titanika
što se ograde grčevito držeću,
dok je brod tonuo.

I kao u snu ponekad slušam
kišu ljubičica.

NIKOME JOŠ NISAM REKAO...

Nikome o tome još nisam pričao,
ali ja sam tamo bio.
Noćne ptice su mi svedoci,
ušara, čak i sova buljina,
koje vide dobro i noću.
Deci obično ne veruju,
kažu da izmišljaju i lažu,
ali ja sam tamo bio, bio sam onda tamo!
Bilo je to posle ponoći,
zvezde su iskrile, kao da plaču,
od zime sam drhtao gore
visoko, čak na kraju
lestvice Jakovljeve.
Bejahu čvrsto na zemlji
i naslonjene o oblak.

Još na po puta nad mećavom zvezda
sledi me užas:
pozlaćene harfa
okrenuta glavom dole je letela
obletajući zemlju stalno okolo.
Neke joj strune behu pokidane
i beše kao iščupano krilo
iz leđa anđela.

Svakako pri kosmičkoj oluji,
koja raznosi sitni pesak zvezda
i baca dole na žitno polje.
Leptiri kraj izvora
u tome trenu polete uplašeno
sa mokrog kamenja.

A šta je bilo kada sam po tim lestvama
do samog vrha stigao,
odmah ću reći.
Uspomena srce razjari mi.

Kao od crne svile
– takva je bila tama –
i skliznu lagano,
tišinom zaplovi blistava zvezda
velika kao mesečev kotur
viden sa prozora.
Belela se kao mleko
pomalo obojeno cvetom,
koji u nj je pao.

Tu lepotu sam još jednom spazio.
To beše moja prva tajna.
Ali greh to nije bio, o tome nije znala.
Dok se svlačila,
glavu je bila okrenula.
Već davno ona je mrtva.
Kad sam se vraćao dole
ka gnezdim ševinim,
petlovi prvo rumenilo najavljuvahu,
spazih onda još nešto!

– A šta to reci!

Zračak Alkionin.
Dole negde škripio je stari fijaker,
točkovima je gnječio opale jabuke
a na horizontu je bio Ržip.

ZBOGOM

Milionima stihova na svetu
dodao sam samo par strofa.
Mudrije nisu od pesme cvrčka.
To znam. Oprostite!
Već sam pri kraju.

Nisu to bili prvi tragovi
na mesečevoj prašini.
Ako su možda ponekad zablistali,
nije to bio njihov sjaj.
Ovaj jezik sam voleo.

A taj, kad primora tiha usta
da zatrepere,
lako pridobije i ljubavnike za poljupce,
kada lutaju po čarobnoj zemlji,
gde sunce zalazi polako,
polaganije nego u tropima.

Poezija ide s nama od iskona.
Kao ljubav,
kao glad, kao kuga, kao rat.
Nekad mi stihovi behu nerazumni,
ah, kakva bruka!

Ali zbog toga se ne izviljavam.
Verujem da traženje lepih reči je bolje,
nego ubijanje i uništavanje.

Prevod: Svetislav Kostić